

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/48/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824201262
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2025:8824201262.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcov: 1. A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 2. D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., obaja zastúpení JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, zastúpený JUDr. Silviou Sovovou, advokátkou so sídlom Diamantová 47/10, 040 11 Košice - mestská časť Západ, IČO: 35 557 273, o primerané finančné zadostučinenie v sume 3.136,07 eur, takto

rozhodol:

5Csp/48/2024

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne primerané finančné zadostučinenie v sume 1200,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu žalobcov zamietá.

Žalobcom v 1. a 2. rade priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

5Csp/48/2024

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 29.6.2024 domáhali proti žalovanému zaplata sumy 3.136,07 eur spolu s trovami konania. Svoju žalobu odôvodnili tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 10C/266/2012 boli ako žalovaní v postavení spotrebiteľov čiastočne úspešní. Terajšia žalovaná (vtedajšia žalobkyňa) si v pôvodnom konaní uplatňovala nárok na zaplata sumy 7.157,12 eur s príslušenstvom. Okresný súd Vranov nad Topľou, rozsudkom č. k. 10C/266/2012 – 136 zo dňa 21.09.2023 žalobe v časti 4.021,05 eur s príslušenstvom vyhovel a v prevyšujúcej časti, t.j. v sume 3.136,07 eur žalobu zamietol. Rozsudkom vydaným v základnom konaní je preukázané, že žalovaná porušila ich právo tým, že v rámci zmluvného vzťahu postupovala v rozpore so zákonom, keďže využívala neprijateľné zmluvné podmienky a následne od nich požadovala nedôvodný nárok, čo do jeho výšky v súdnom konaní. Ako spotrebiteľia si uplatňujú primerané finančné zadostučinenie za porušenie ich spotrebiteľských práv, ktoré boli nútení brániť v základnom konaní. Pri nároku na primerané finančné zadostučinenie v zmysle citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa postačuje samotná hrozba ujmy. V prípade žalovanej nešlo len o hrozbu akademickú (možnú v budúcnosti), ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že si žalovaná uplatnila nedôvodnú pohľadávku. Za primeranú výšku finančného zadostučinenia považujú sumu vo výške 3.136,07 eur, čo predstavuje sumu, ktorú žalovaná nedôvodne od nich požadovala

v základnom konaní, pretože vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka, je jediným objektívnym kritériom rozhodujúcim pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia suma, o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľ obohatil alebo sa chcel obohatiť. Výška finančného zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Zároveň je potrebné zohľadniť aj účel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, a to jeho sankčnú, odradzujúcu, satisfakčnú a relutárnu funkciu. V tejto súvislosti dali do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte primeraného finančného zadosťučinenia je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je primerané finančné zadosťučinenie odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Nakoľko sú spotrebiteľmi, ktorí úspešne uplatnili porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy. Z tohto dôvodu sa domáhajú primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3.136,07 eur. Aj s ohľadom na výšku sumy nedôvodne požadovanej v základnom konaní, ako aj opakované porušenia povinnosti veriteľa a dĺžku základného konania 11 rokov, primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.136,07 eur, naplní jednotlivé ciele a funkcie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia. Uvedená výška je podľa ich názoru nanajvyš v minimálnej miere primeraná aj s ohľadom na výšku sankcií (pokút), ktoré podľa zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa alebo zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom je oprávnená dodávateľovi uložiť Národná banka Slovenska. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t.j. rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 10C/266/2012-136 zo dňa 21.09.2023, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva v tzv. základnej veci, nie je možné v tomto konaní rozširovať ani zužovať.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, poukázal na to, že žalobcom v 1. a 2. rade nárok na finančné zadosťučinenie nevznikol z dôvodu, že nie sú splnené základné zákonné podmienky pre jeho priznanie, preto žiadal žalobu zamietnuť a priznať voči žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v 1. a 2. rade, oboznámením sa s prílohou žaloby, a to Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 10C/266/2012 zo dňa 21.09.2023, vyjadrením žalovaného zo dňa 02.10.2024, podaním žalovaného zo dňa 04.10.2024, vyjadrením žalobcu zo dňa 31.12.2024, vyjadrením žalovaného zo dňa 19.02.2024, vrátane jeho prílohy – rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022. Ďalej vykonal dokazovanie oboznámením pripojeného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 3C/56/2016 a z predmetného spisu rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/56/2016-40 zo dňa 24.7.2017, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 24Co/160/2017-81 zo dňa 24.5.2018, uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/56/2016-131 z 13.5.2022, ďalej oboznámením pripojeného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10C/266/2012 a z predmetného spisu rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/266/2012-136 z 21.9.2023, ďalej Dražobnou vyhláškou súdneho exekútora JUDr. Miroslava Šutliaka vo veci Ex 71/2015 zo dňa 02.02.2016, návrhom povinných A. B. a D. B. na zastavenie exekúcie Ex 71/2015 zo dňa 26.10.2023 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 02.10.2024 uviedol, že popiera samotný nárok žalobcov a zároveň aj jeho výšku. Poukázal na to, že dva dni po podaní žaloby nadobudol účinnosť nový zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 108/2024 Z.z.), ktorý pri inštitúte finančného zadosťučinenia stanovil presnejšie pravidlá pre primeranosť finančného zadosťučinenia. Ak sa má pri stanovovaní primeranosti finančného zadosťučinenia hľadať analógia, potom je najbližšie analógia s právnym predpisom a inštitútom, ktorý je novší, presnejší, odrážajúci aktuálnu predstavu zákonodarcu. Žalovaný ďalej poukázal na to, že tunajší súd rozsudkom zo dňa 21.9.2023 sp.zn.10C/266/2012 žalobcov zaviazal na zaplatenie 4.021,05 eur bez úrokov z omeškania, a túto časť istiny povolil žalovaným platiť v splátkach po 70 eur mesačne. Žalobcovia síce platili súdom povolené splátky, avšak nie vždy načas. Dostali sa do dlhodobejšieho omeškania so zaplatením pravidelných mesačných splátok v mesiacoch 03/2024 a 04/2024. V tejto súvislosti preto žalovaný vyjadril domnienku, že iniciovanie tohto konania je prejavom účelovosti postupu žalobcov. Poukázal na to, že žalobcovia v pôvodnom konaní boli a

stále sú neplatičmi úveru, žalobcovia si svoje spotrebiteľské práva, či spotrebiteľský status v pôvodnom konaní aktívne neuplatňovali, žalobcovia v minulosti nepoukázali na jediné ustanovenie zmluvy, ktoré by veriteľ porušil. Žalobcovia dodatočne využili vo svoj prospech je retroaktívny náhľad na niektoré právne inštitúty aplikovaný cez prizmu neskôr prijatej právnej úpravy, resp. na základe dodatočných interpretácií, ktoré sa ustálili až po podaní žaloby v pôvodnom konaní. Žalobca poukázala na celý proces od rozhodnutia platobným rozkazom súdom vo veci dňa 11.3.2013, cez povolenie obnovy konania v danej veci rozhodnutiami prvoinštančného ako aj odvolacieho súdu v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 3C/56/2016. Žalovaný poukázal na svoj status stavebnej sporiteľne a skutočnosť, že vždy postupoval a postupuje v súlade s platnou právnou legislatívou, pričom poukázal na špecifiká inštitútu stavebného sporenia. Ďalej žalovaný zdôraznil neznalosť princípov produktu s dôsledkami nesprávneho posúdenia veci a následného nesprávneho rozhodnutia súdu v pôvodnom konaní vedenom na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou pod sp.zn. 10C/266/2012, s ktorým sa zásadne nestotožňuje. Uviedol, že je pravdou, že sa proti tomuto rozsudku neodvolal, a to z dôvodu porovnania nákladov a skúseností z rozhodovania Krajského súdu v Prešove ako odvolacieho súdu spôsobom, ktorý vykazuje známky koordinácie bez ohľadu na tvrdý skutkový stav a súčasne spôsobom, ktorý sa podľa našich aktuálnych skúseností odlišuje od rozhodovacej praxe iných odvolacích súdov na Slovensku. Napriek právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 10C/266/2012 – 136 zo dňa 21.09.2023, o ktorý žalobcovia opierajú svoj nárok, tento nepovažuje za vecne správny. Žiadal preto, aby tento nárok súd prehodnotil a aby súd pochybenie, ktoré bolo vykonané v pôvodnom konaní napravil v tomto konaní tak, že žalobcom uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie podľa ich vyčíslenia neprizná. Žalovaný následne poukazoval na nedostatky rozsudku vo veci sp.zn. 10C/266/2012, jeho tvrdené vady a zaoberal sa svojimi nárokmi uplatneným v tomto konaní a ich dôvodnosťou, najmä dôvodnosťou súdom nepriznaných nárokov. Ak sa v pôvodnom konaní zaplikovala interpretačná retroaktivita v prospech žalobcov, potom žalovaný požaduje, aby sa nateraz spätne, cez prizmu námietok žalovaného uplatnených v tomto konaní, prehodnotilo tzv. „úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa“ v pôvodnom konaní, ktoré vykazuje zjavné známky arbitrárnosti. Žalovaný namietal, že s prihliadnutím na okolnosti tohto prípadu je uplatňovanie si nároku na finančné zadosťučinenie zo strany žalobcov aj nespravodlivým výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorý nemá nepožívať právnu ochranu.

5. Žalobcovia v replike zo dňa 03.12.2024 uviedli, že s vyjadreniami žalovaného nesúhlasia a majú zato, že jednotlivé argumenty len opodstatňujú dôvodnosť žaloby. Žaloba bola súdu doručená dňa 29.06.2024, t. j. ešte za účinnosti pôvodného zákona č. 250/2007 Z. z.. Poukázali na § 53 ods. 1 zákona č. 108/2024 Z. z. Nakoľko v súdnej veci došlo k porušeniu spotrebiteľských práv Zmluvou o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa 04.10.2007, čo súd zistil v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 10C/266/2012, rozsudkom zo dňa 21.09.2023, nemožno ich žalobu posudzovať podľa aktuálneho zákona, ale podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Pôvodný zákon“). V súdnom (základnom) konaní úspešne uplatnili porušenie práva alebo povinností žalovaným. Keďže bola voči nim uplatnená nedôvodná pohľadávka, majú za to, že išlo o reálnu hrozbu vzniku ujmy. Aj samotná, čo i len čiastočná úspešnosť spotrebiteľa v konaní a existencia dlhu nevylučuje nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Vo vzťahu k možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia aj pri čiastočnom úspechu žalovaného spotrebiteľa poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/324/2020 zo dňa 13.12.2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 2Co/137/2016 – 71 zo dňa 24.05.2017, v ktorom sa uvádza, že „Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany....“. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považujú žalobcovia uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Primeranosť sumy 3.136,07 eur je vzhľadom na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaný nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. K posudzovaniu výšky primeraného finančného zadosťučinenia poukázali žalobcovia na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/53/2016, zo dňa 04.10.2016. Osobitne dali do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/31/2018 zo dňa 16.10.2018, týkajúci sa obdobnej veci, v ktorej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v takej výške, v akej sa mienil dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatiť (1.022,52 eur). Ďalej poukázali žalobcovia na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/104/2017, zo dňa 29.05.2018, Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/23/2017, zo dňa 24.08.2017, Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/30/2018, zo dňa 28.06.2018. Čo sa týka

výšky PFZ poukazujú aj na rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 14C/295/2014, zo dňa 24.09.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/471/2015, zo dňa 28.06.2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017, zo dňa 30.01.2019, ktorým bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.194,98 eur, čo predstavuje 25-násobok poplatku, ktorý bol určený za neprijateľný. Poukázali tiež na jedno z posledných rozhodnutí, a to rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoCsp/19/2021 zo dňa 31.01.2022.

6. Žalovaný v podaní zo dňa 19.02.2025 uviedol, že zotrváva na tom, že všetky rozhodné dôkazy sú obsiahnuté v pôvodnom súdnom spise, sp. zn. 10C/266/2012, na ktorý v celom rozsahu poukazuje a ktorý má byť dôkazom ako celok. Vo vyjadrení k žalobe sa vyjadril dosť jasne o tom, že ak sa má pri stanovovaní primeranosti finančného zadosťučinenia hľadať analógia, tak potom je významovo a účelom najbližšie analógia v účinnom právnom predpise obsahujúcom rovnaký právny inštitút. Ten je totiž novší, presnejší, odrážajúci aktuálnu predstavu zákonodarcu. V neposlednom rade aktuálne nahradil právnu normu, o ktorú žalobcovia opierajú svoj nárok. Medzi tým, ako sa vyjadril žalovaný k ich žalobe a tým, čo uviedli žalobcovia v prvej časti svojej repliky, nie je žiaden vecný rozpor. Poukázal na zbytočnosť prvého článku repliky žalobcov. Podľa zákonodarcom preferovaných a v súčasnosti účinných kritérií pre priznávanie finančného zadosťučinenia má byť rozhodujúca predovšetkým povaha, závažnosť, spôsob, rozsah, následky, trvanie a okolnosti porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Vo svojej replike sa žalobcovia vlastne priznali aj k tomu, že práve formálnu existenciu rozsudku z pôvodného konania oni považujú za rozhodujúcu. Za samozrejmu považujú aj automatickú aplikáciu ich abstraktných kritérií pre výpočet a priznanie finančného zadosťučinenia podľa ich vyčíslenia. Takáto automatická prezumpčná schéma žalobcov nie je adekvátna, nie je správna a zákon ju ani nepredpokladá. Žalobcami predložený rozsudok NS SR zo dňa 24.8.2022 sp. zn. 7Cdo/80/2020 je rozsudkom, ktorým dovolací súd rozhodoval o dovolaní proti rozsudku odvolacieho súdu, pričom v onom prípade si súd osvojil prístup, ktorý je odlišný od formalistického náhľadu núkaného žalobcami. Bolo skonštatované, že veriteľ v opisovanom prípade vecne porušil konkrétne ustanovenie zákona (konkrétne zakazujúce ustanovenie zákona o bankách) v neprospech spotrebiteľov. Súd si preto v danej súvislosti osvojil záver, podľa ktorého podmienkou pre uplatnenie si nároku na finančné zadosťučinenie nie je predchádzajúce súdne určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v inom (pôvodnom) konaní. Nevyhnutné nie je ani to, aby veriteľ musel byť stranou sporu v onom „pôvodnom konaní“, ktoré sa vlastne ani nevyžaduje. V tomto prípade súd v pôvodnom konaní formálne skonštatoval porušenie práv spotrebiteľov (žalobcov) už len tým, že im po obnove konania nepriznal časť našej vymáhanej pohľadávky. Nie sme teda v situácii, kedy požiadavke na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredchádzalo takéto určovacie konanie, ako tomu bolo v opisovanom prípade. Žalovaný namieta, že napriek predchádzajúcej formálnej konštatácii v inom konaní, ktorá sa v spore o priznanie finančného zadosťučinenia vlastne ani nevyžaduje, takéto vecné pochybenie žalovaného ako veriteľa dané (prítomné) v skutočnosti nie je, v danej súvislosti poukazuje na skutkové a právne okolnosti v čase uzatvorenia zmluvy, od ktorej žalobcovia odvíjajú svoj nárok, a na okolnosti v čase prijatia následných právnych krokov. V danom čase nedošlo z jeho strany k žiadnemu konaniu v rozpore s konkrétnym ustanovením zákona, všetko, čo od dlžníkov požadovali, bolo v medziach zákonného štandardu. Nebolo od nich požadované nič, čo nevyplývalo zo zákona, alebo zmluvy. Nebolo s nimi zaobchádzané horšie, než bol zákonný štandard, porušenia, ktoré sú žalovanému pripisované za vinu, sú iba prejavmi neskoršieho odlišného právneho posúdenia veci podľa iného právneho predpisu so spätným účinkom (retroaktívne), čo je podľa hlbokého právneho posúdenia žalovaného samo osebe ústavne neudržateľné, za vinu je kladený aj výkon procesných práv žalovaného v súdnom spore, čo je absolútne neprípustné. Ako druhý je súdu ponúknutý poukaz na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2019 sp. zn. 6Cdo 127/2017. V tomto rozsudku sa riešilo viacero záležitostí, napríklad aj to, či je určovanie neprijateľnosti zmluvne podmienky určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) vtedajšieho O.s.p., a pod. Žalobcovia ale vo svojej ostatnej replike zvýraznili slovné spojenia (časti viet) ako „pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje“ a „aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy“, či „zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky neustanovuje“. Tieto spojili akoby do jedného celku s cieľom pravdepodobne vyvolať dojem o tom, že je to jedna a rozhodujúca veta z označeného rozsudku NS SR. Žalovaný predpokladá, že odkaz na vybranú zmesku rozhodnutí odvolacieho súdu v iných veciach, ktoré vzhľadom na nižší súdny stupeň ani nemožno považovať za ustálenú súdnu judikatúru, mal poslúžiť skôr ako názorná ukážka na očakávaní žalobcov, či názorná ukážka toho, čo je možné očakávať od konkrétneho odvolacieho súdu. Vybrané príklady sa totiž zaoberajú viacmenej špecifikáciou kritérií, na základe ktorých by sa mala stanovovať primeranosť finančného zadosťučinenia. Rozvláčne poukazovanie na zmesku starších

odvolacích rozsudkov z obdobia pred prijatím aktuálneho zákona o ochrane spotrebiteľa bolo v ostatnej replike žalobcov zo dňa 3.12.2024 už vlastne úplne zbytočné, pretože o ich obsolentnosť sa medzičasom postaral samotný zákonodarca. Žalovaný zotrváva na požiadavke, aby súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

7. Žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaniach uviedli, že gro dôvodnosti nároku je práve v právoplatnom rozsudku vydanom v základnom konaní a iné názory zo strany žalovaného na to pôvodné rozhodnutie, podľa názoru žalobcov, nie sú podstatné pre priznanie tohto nároku uplatňovaného v konaní o primerané zadosťučinenie. Všetky námietky, ktoré žalovaný uvádza bolo potrebné uplatniť a domáhať sa nápravy v pôvodnom konaní. Máme tu právoplatné rozhodnutie, ktoré jasne hovorí o tom, že spotrebiteľské práva boli porušené, to je alfa a omega tohto konania. Súdu predložili dražobnú vyhlášku, ktorá bola vydaná na základe exekučného titulu a to predmetného platobného rozkazu v danej veci, vrátane návrhu povinných na zastavenie exekúcie z roku 2023. Napriek nedôvodnosti exekúcie, keďže samotný platobný rozkaz bol zrušený, naďalej sa dané exekučné konanie ešte vedie, pričom samotná žalovaná strana sama neiniciovala doposiaľ zastavenie exekúcie. Poukázali na ďalšie rozhodnutia súdov vo vzťahu k priznávaniu primeraného finančného zadosťučinenia.

8. Žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaniach uviedol, že súčasťou spisu v pôvodnom konaní sú aj výpisy z účtov, kde potom okresný súd konštatoval pochybnosti o správnosti účtovných podkladov. Žalovaný sa ďalej zaoberal vysvetľovaním sumy, aká bola preúčtovaná na účet odstúpeného mimoriadneho stavebného úveru, zaoberal sa úvahami súdu, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o nepriznaní časti nároku v pôvodnom konaní. Súd má zvažovať pri priznávani finančného zadosťučinenia povahu, účel, ako k porušeniu došlo. Nikdy nebolo skutkovo spochybnené, aby nepriznal nejakú splátku, ktorú zaplatili žalobcovia, alebo aby sa im uškodil mimo zákonného rámca. Ak bola žaloba zamietnutá v časti len preto, že medzičasom pokračovali žalobcovia v splácaní, prečo by žalovaný mal za takýto stav žalobcov finančne odškodňovať. Žiadal, aby súd zvažil kritéria, ktoré použije pri priznávani konkrétnej výšky, poukázal na doterajšie písomné podania a na to, že časť z tých súm, ktorá vychádza z rozhodnutia súdu v pôvodnom konaní sa týka iba technickej, procesnej stránky veci a nie ochrany práv spotrebiteľa.

9. Žalobkyňa v 1. rade vo výpovedi uviedla v súvislosti s predmetnou pôžičkou od žalovaného, že kvôli neplateniu tejto pôžičky im chceli vziať dom. Žalobu podali z dôvodu, že nemali z čoho uhrádzať pôžičku a navyše im chceli vziať aj dom. Po podaní žaloby žalovanou a platobnom rozkaze splácali naďalej pôžičku, čo im bolo zohľadnené. Na otázku sudcu ako prežívala súdne konania ohľadne uplatnenia pohľadávky žalovaného, a to už od roku 2012 uviedla, že to neprežívala veľmi dobre, obávala sa tej skutočnosti, že by mohla prísť o dom. Na otázku súdu, či bola vo vzťahu k pohľadávke žalovaného vedená voči žalobcom exekúcia alebo bola vykonávaná dražba, žalobkyňa v 1. rade odpovedala, že áno, avšak nevedela uviesť kedy.

10. Žalobca v 2. rade vo svojej výpovedi uviedol, že hlavne ide o tú exekúciu, kde mal zaplatiť 7000,- eur, exekútor im chcel vziať rodinný dom, pričom sa vtedy sa vtedy dozvedel o združení, ochrane spotrebiteľa. Podklady poskytol Združeniu pre ochranu spotrebiteľa, v Prešove u pani B.. Potvrdil, že exekúcia sa viedla iba vo vzťahu k pohľadávke žalovaného, iné dlhy nemali. Potvrdil tiež, že po podaní žaloby medzi vydaním platobného rozkazu a obnovou konania pokračovali v splácaní dlhu, nakoľko platil exekútorovi. Odvtedy, čo mu bolo určené, že má zaplatiť tých 4000,- eur, platí po 70 eura každý mesiac, od roku 2023. Na otázku právneho zástupcu žalobcov, pokiaľ sa týka doby, kedy mal uhradiť 7000,- eur, ako to pociťoval vo svojom rodinnom živote a osobnom živote, žalobca uviedol, že sa cítili zle, bola to veľká suma, boli chudobná rodina.

11. Podľa návrhu povinných A. B. a D. B. na zastavenie exekúcie Ex 71/15 adresovaného súdnemu exekútorovi JUDr. Miroslavovi Šutliakovi a datovaného dňom 26.10.2023, sa proti žalobcom viedla exekúcia na základe exekučného titulu, ktorým je platobný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10C/266/2012 z 10.3.2013. Vzhľadom na povolenie obnovy konania vedeného na tomto súde pod sp.zn. 10C/266/2012, a to v konaní sp.zn. 3C/56/2016, žiadali žalobcovia zastaviť exekúciu.

12. Z Dražobnej vyhlášky Exekútorského úradu súdneho exekútora JUDr. Miroslava Šutliaka sp.zn. Ex 71/2015 z 2.februára 2016 vyplýva, že súdny exekútor oznámil, že na základe exekučného titulu, a to platobného rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10C/266/2012 zo dňa 11.3.2013, bude sa konať dražba dňa 23.3.2016 o 10.00 hod. na exekútorskom úrade. Jednalo sa o 1. kolo dražby

nehnutelnosti zapísanej na LV č. XXX, k.ú. C., okres E. F. G., D. H. I. XXX postaveného na parcele č. XXX v podiele 1/1, ktoré vlastníkom bol ako povinný žalobca v 2. rade.

13. Z pripojeného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 3C/56/2016 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/56/2016-40 zo dňa 24.7.2017 súd povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 10C/266/2012 s tým, že účastníkom trovy konania nepriznal, zároveň súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia platobného rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 11.3.2013 sp.zn. 10C/266/2012. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.7.2018. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 24Co/160/2017-81 zo dňa 24.5.2018, týmto rozsudkom bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že žalobcom súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19.7.2018. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/56/2016-131 z 13.5.2022, došlo k zastaveniu dovolacieho konania s tým, že súd nepriznal stranám sporu náhradu trov konania a vrátil zaplatený súdny poplatok, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 16.6.2022.

14. Z pripojeného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10C/266/2012 súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/266/2012-136 z 21.9.2023, súd rozhodol tak, že žalobcovia v 1. a 2. rade (v postavení žalovaných v 1. a 2. rade) sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému (v postavení žalobcu) sumu 4021,05 eur, a to v splátkach po 70 eur mesačne, pričom každá splátka bude splatná vždy do posledného dňa v kalendárnom mesiaci, nasledujúceho po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku, v prípade omeškania čo aj len s jednou splátkou sa stane splatný celý zvyšok neuhradeného dlhu. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žalovanému priznal proti žalobcom žalov nárok na spoločnú a nerozdielnú náhradu trov konania v rozsahu 12,28%. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.11.2023.

15. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

17. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 54 ods. 1. ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Zmluvný vzťah medzi stranami sporu je dôvodne vyhodnotiť ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá 4.10.2007, teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v takom znení, že v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplätnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

20. Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

21. Podľa § 53 ods. 4, písm. t) Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

22. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami v 1. a 2. rade ako dlžníkmi bola dňa 4.10.2007 uzatvorená Zmluva o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť medziúver vo výške 8298,48 eur (250.000,-Sk), pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, sa mimoriadny medziúver zmenil na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške cca 4979,09 eur (150.000,-Sk). Uvedené skutočnosti vyplývajú zo spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou spisovej značky 10C/266/2012.

23. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

24. Ako vyplýva z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom do 30.6.2024 (ďalej len zákon č. 250/2007 Z.z.), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

25. V zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

26. V zmysle spoločných, prechodných a záverečných ustanovení zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzavretú po 30. júni 2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzavretých pred 1. júlom 2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024 (§ 53 ods. 1 zákona).

27. Podľa § 53 ods. 3 zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, konania o porušení povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa začaté a neukončené pred 1. júlom 2024 sa dokončia podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024.

28. Vzhľadom na vyššie citované spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné v danom prípade aplikovať právnu úpravu účinnú do 30. júna 2024.

29. Podľa citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch a prípade iných predpisov. Uplatnením práva možno rozumieť tak podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

30. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

31. V danom spore mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 10C/266/2012 boli žalobcovia v 1. a 2. rade v postavení spotrebiteľov ako žalovaní čiastočne úspešní, žalovaný si v rámci predmetného konania uplatňoval proti žalobcom nárok na zaplatenie sumy 7157,12 eur spolu s ďalším príslušenstvom zo zmluvy o medziúvere a stavebnom spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 4.10.2007. Pôvodne v tejto veci bolo rozhodnuté platobným rozkazom č.k. 10C/266/2012-22 zo dňa 11.3.2013, následne bola v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 3C/56/2016 rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 24.7.2017 č.k. 3C/56/2016-40 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.5.2018 č.k. 24Co/160/2017-81 povolená obnova konania vo veci vedenej pod sp. zn. 10C/266/2012. Následne Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom č.k. 10C/266/2012-136 zo dňa 21.9.2023 žalobe žalovaného proti žalobcom v časti o 4021,05 eur s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšku ohľadne sumy 3136,07 eur žalobu zamietol. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.11.2023.

32. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku č.k. 10C/266/2012-136 zo dňa 21.9.2023, súd z celkovej sumy poskytnutého úveru 250.000 Sk (8.298,47 eur) nárok žalovaného (tam žalobcu) ponížil o sumu 116,18 eur, ktorý si žalovaný účtoval ako poplatok za poskytnutie medziúveru, o sumu 16,60 eur, t.j. poplatok za biankozmenku pri poskytnutí medziúveru, ktorú žalovaný vystavil, o sumu 295,75 eur, čo boli všetky ostatné poplatky medziúveru, ktoré si žalovaný zrážal. Súd žiaden z týchto poplatkov nepriznal, pretože ich považoval za rozporný so spotrebiteľským právom (najmä § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka), nakoľko za tieto poplatky nebola žalovaným (tam žalobcom) poskytovaná žiadna reálna protihodnota. Od výšky poskytnutej istiny úveru 8.298,47 eur súd odpočítal aj vklady žalobcov, ktoré na konto medziúveru zaplatili po odstúpení od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ku ktorému zo strany veriteľa došlo dňa 17.5.2012. Jednalo sa o sumu žalobcami zaplatenú po odstúpení vo výške 1.565 eur. Napokon súd od poskytnutej istiny odpočítal aj vklady z účtu stavebného sporenia a to 2.283,89 eur, ktoré súd započítal na pohľadávku žalovaného vo vzťahu k žalobcom. Súd uviedol, že je možné, že stavebná sporiteľňa na ťarchu tohto preúčtovania z účtu stavebného sporenia započítavala nejaké poplatky, pričom vo vzťahu k poplatkom zrážaným z účtu stavebného sporenia v celkovej sume 290,92 eur, ktoré mala zrážať už od 14.9.2007 až do 1.7.2023, súd uviedol, že neakceptoval žiaden z týchto poplatkov, teda kompletnú sumu vkladov stavebného sporenia ako ich vyúčtovala sporiteľňa 2.283,89 eur započítal na dlh žalobcov (tam žalovaných) a tak ponížil nárok uplatnený žalobou voči nim. Súd žalovanému (tam žalobcovi) priznal vklady žalovaných počas priebehu zmluvného vzťahu poskytnutého medziúveru, a to v sume 2.236,72 eur, ktoré ako vklady medziúveru žalobcovia zaplatili do odstúpenia od zmluvy, teda do 17.5.2012. Ďalej súd konštatoval nekorektnosť zo strany veriteľa, ktorý nemá právo žiadať z poskytnutého medziúveru iba samotný úrok alebo všetky vklady započítavať iba na úrok a samotné nasporené prostriedky stavebného sporenia si bez ďalšieho ponechať. Preto súd tieto prostriedky stavebného sporenia nasporené žalobcami (tam žalovanými) v sume 2.283,89 eur započítal na dlh medziúveru. Ďalej tiež z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalovaný (tam žalobca) si uplatnil nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 11,79 % ročne zo sumy 7.136,43 eur od 1.6.2012 do zaplatenia, teda po odstúpení od tejto zmluvy, ktorý nárok súd žalovanému nepriznal a v tejto časti žalobu zamietol.

33. V danom spore mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou sp. zn. 10C/266/2012 si žalobcovia v 1. a 2. rade bez akejkoľvek pochybnosti úspešne uplatnili porušenie svojich spotrebiteľských práv, keď vyššie uvedeným rozsudkom súd žalobe žalovaného vyhovel iba čiastočne. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd žalovanému nepriznal časť nároku na poplatky, a to aj s poukazom na neprijateľnú podmienku podľa ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, ktorá neprijateľná podmienka nebola súčasťou výpočtu neprijateľných podmienok § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy (4.10.2007), avšak keďže tento výpočet je iba demonštratívny, nemožno mať žiadnu výhradu k tomu, že súd považoval za neprijateľnú aj takú zmluvnú podmienku, ktorú za neprijateľnú výslovne považoval neskôr účinný zákon. Jednoznačne je zo záverov predmetného rozsudku zistiteľné, že súd žalovanému nepriznal poplatky účtované na ťarchu žalobcov, ktoré považoval za neprijateľné v sume 428,53 eur (116,8 eur+16,60 eur

+295,75 eur) a tiež poplatky v sume 290,92 eur, ktoré mali byť zrážané na úkor žalobcov od 14.9.2007 až do 1.7.2023.

34. Je potrebné prisvedčiť argumentácii žalovaného, že nemožno vychádzať z jednoduchého kritéria na určenie výšky primeraného finančného zadostučinenia, ako to uvádzajú žalobcovia v žalobe, že pokiaľ žalovaný žalobou v základnom konaní žiadal od žalobcov 7157,12 eur a priznaných mu bolo iba 4021,05 eur, v časti o zaplatenie sumy 3136,07 eur, ohľadne ktorej istiny súd žalobu zamietol, malo sa jednať o sumu, ktorá bola žalovaným nedôvodne uplatňovaná v konaní sp.zn. 10C/266/2012. Je zrejmé, že súd vykonal aj zápočty vkladov žalovaných na istinu medziúveru v neskoršom období, a to od vydania platobného rozkazu do rozhodnutia rozsudkom z 21.9.2023, čo by bolo na prospech žalovaného, nakoľko sa jednalo o sumy, ktoré boli žalobcami uhradené a žalovaným dôvodne uplatňované (v zmysle názoru súdu vyjadreného v rozsudku sp.zn. 10C/266/2012, ktorý súd v tejto veci nijako neprehodnocuje). Avšak nemožno pozabudnúť aj na ďalšiu dôležitú skutočnosť, a to že k zamietnutiu žaloby žalovaného proti žalobcom došlo aj vo vzťahu k úroku z omeškania vo výške 11,79 % ročne zo sumy 7.136,43 eur od 1.6.2012 do zaplatenia, ktorý nárok by pri vyčíslení od 1.6.2012 do vyhlásenia rozsudku dňa 21.9.2023 predstavoval sumu 9518,17 eur. Uvedeným sa bude súd podrobnejšie zaoberať v ďalších odsekoch, a to pri určovaní výšky nároku na primerané finančné zadostučinenie žalobcov.

35. Tu je potrebné v prípade akýchkoľvek pochybností poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 24Co/160/2017-81 zo dňa 24.5.2018, týmto rozsudkom bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 24.07.201, č. k. 3C/56/2016-40, ktorým došlo k povoleniu obnovy konania vedeného na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. 10C/266/2012.

36. Tu v odseku 19. predmetného rozsudku odvolacieho súdu sa uvádza, že vo veci sp.zn. 10C/266/2012 došlo k vzniku omeškania až po 15.1.2009, nakoľko žalovanému bol priznaný úrok z omeškania vo výške 11,79 % ročne zo sumy 7.157,12 eur s účinnosťou od 01.06.2012 v dôsledku čoho súd prvej inštancie pri rozhodovaní o úroku z omeškania musel vychádzať z novelizovaného znenia ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Dojednanie úrokov z omeškania nad limit stanovený Nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. spĺňa definíciu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odvolací súd v nasledujúcich odsekoch odôvodnenia poukazuje na to, že vo veci sp.zn.10C/266/2012 súd prvej inštancie neskúmal z úradnej povinnosti neprijateľnosť dojednania o úrokoch z omeškania, čím konal v rozpore s rozsudkom Európskeho súdneho dvora vydaným vo veci Océano Grupo Editorial C-240/98 až C-244/98 ukladajúcim národnému súdu i z vlastnej iniciatívy určiť, či je zmluvná podmienka neprimeraná alebo nečestná alebo nepriznať plnenie z takejto neprimeranej alebo nečestnej podmienky. Nakoľko v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/266/2012 sa nezohľadnilo rozhodnutie Európskeho súdneho dvora ukladajúce povinnosť súdu z vlastnej iniciatívy posúdiť neprijateľnosť zmluvných dojednaní, uvedené odvolací súd považoval za naplnenie dôvodu pre povolenie obnovy konania podľa ustanovenia § 397 písm. e) CSP.

37. Z vyššie uvedeného mal súd za jednoznačne preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10C/266/2012 si žalobcovia bez akejkoľvek pochybnosti úspešne uplatnili porušenie svojich spotrebiteľských práv, tak ako to vyžaduje § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.

38. Pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej nie je rozhodujúce, v akej miere bol spotrebiteľ v spore úspešný, postačuje jeho čo i len čiastočný úspech, napr. úspech v uplatnení niektorého z viacerých práv. V ustanovení § 3 ods. 5 vety tretej zákona o ochrane spotrebiteľa sa úspech spotrebiteľa viaže na uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti z tohto alebo osobitného zákona, miera úspešnosti (neúspešnosti) sporovej strany nie je pre vznik nároku rozhodujúca. V danom prípade tak aj čiastočný úspech žalobcov v pôvodnom konaní postačuje na vznik nároku na primerané finančné zadostučinenie (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/324/2020 z 13.12.2022).

39. Spotrebiteľ, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadostučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/34/2018 z 26. 06. 2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/142/2018 z 15. 11. 2018). Teda už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcom ako spotrebiteľom ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.

40. Neobstojí v danom prípade prípadná argumentácia žalovaného akýmkoľvek spôsobom naznačujúca nutnosť preukázať, že žalobcom ako spotrebiteľom v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi na ochranu spotrebiteľa vznikla určitá ujma resp., že táto ujma im vznikla konkrétne vo výške 3136,07 eur. Akékoľvek snahy žalovaného pri výsluchu žalobcov o zisťovanie dôvodov, pre ktoré si uplatnili nárok na primerané finančné zadosťučinenie v tomto konaní, prípadne pre ktoré si uplatnili tento nárok v konkrétne uvedenej výške, súd považuje vo vzťahu k týmto aspektom za nepodstatný. Jediným predpokladom, ktorý zákon vyžaduje totiž je, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva, pretože účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľskej zmluve, nie zaťažiť spotrebiteľa dôkazným bremenom preukazovať skutočnú existenciu ujmy pre priznanie finančného zadosťučinenia, pričom preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy je tu spravidla nereálne (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017).

41. Spotrebiteľ je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde, ako tomu žalobcovia v 1. a 2. rade učinili aj v prejednávanej veci.

42. Žalobcom jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť im ujmu vo sfére ich rodinného, súkromného a spoločenského života.

43. Napokon pri výsluchu žalobcov vyšli najavo aj ďalšie skutočnosti, mimo tých, ktoré uvádzali v podanej žalobe, a to že v súvislosti s uplatnením pohľadávky žalovaného v rámci exekúcie, a to na základe pôvodného platobného rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10C/266/2012 zo dňa 11.3.2013 ako exekučného titulu, hrozila žalobcom dražba nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného v 2. rade, a to rodinného domu v ktorom bývajú. Uvedené žalobcovia preukázali aj predložením listinného dôkazu Dražobnej vyhlášky Exekútorského úradu súdneho exekútora JUDr. Miroslava Šutliaka sp.zn. Ex 71/2015 z 2. februára 2016.

44. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobcov bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Používanie neprijateľných zmluvných podmienok a bezdôvodné uplatnenie hoci iba časti peňažného nároku dodávateľom (obchodníkom), nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval vadnú zmluvu.

45. Súd pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia žalobcov vychádzal najmä z porušenia práv žalobcov ako spotrebiteľov zo strany žalovaného, intenzity tohto zásahu do práv spotrebiteľov, ďalej z dĺžky trvania závadného stavu, keď samotná zmluva o úvere obsahujúca neprijateľnú zmluvnú podmienku, od ktorej žalovaný odvodzoval svoje čiastočne nedôvodné nároky, bola uzavretá v roku 2007, pričom až v roku 2023, v rámci obnoveného konania, bolo rozhodnuté, v akej časti je nárok žalovaného uplatnený pôvodnou žalobou v roku 2012 proti žalovaným dôvodný a v akej nie. Žalobcovia tak boli v priebehu takmer jedenástich rokov v neistote vo vzťahu k výške skutočne opodstatneného nároku žalovaného na plnenie zo spornej zmluvy.

46. Žalobcovia zároveň boli aj vzhľadom na konanie žalovaného a skutočnosť, že v rámci pôvodného konania si uplatňoval sumu 7157,12 eur a úrok z omeškania vo výške 11,79 % ročne zo sumy 7.136,43 eur od 1.6.2012 do zaplatenia, ktorý nárok by pri vyčíslení od 1.6.2012 do vyhlásenia rozsudku dňa 21.9.2023 predstavoval sumu 9518,17 eur, nedôvodne vystavení psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci sp.zn. 10C/266/2012 dňa 21.11.2023. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý vadnú zmluvu naformuloval a následne sa na jej základe tiež domáhal čiastočne nedôvodných plnení. Žalobcovia boli navyše nútení sa aktívne brániť, a to aj podaním žaloby na obnovu konania, ktorej bolo vyhodené v konaní vedenom na tunajšom súde pod

sp.zn. 3C/56/20216, nakoľko im v exekučnom konaní, v ktorom bola vymáhaná pohľadávka žalovaného, hrozila dražba nehnuteľnosti, ktoré je ich obydľím.

47. Vzhľadom na objektívnu spôsobilosť tohto závadného stavu vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobcov, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie súd považoval sumu 1200,- eur, na ktorej zaplataenie žalovaného zaviazal. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcov, ktorá im vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý museli v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Uvedené kritérium v danom právnom vzťahu medzi stranami sporu jednoznačne splnené bolo.

48. Predpokladom pre priznanie nároku podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, prípadne sa úspešne ubránil nároku, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, prípadne ďalších predpisov.

49. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 odsek 5 a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je možné považovať uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie žalobcami, za konanie šikanózne a v rozpore so zákonom či dobrými mravmi.

50. Súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou, predstrel žalobcom na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľnú podmienku.

51. Súd sa však nestotožnil s výškou žalobcami požadovaného primeraného zadosťučinenia. Výšku finančného zadosťučinenia, v celom žalobcami v žalobe uplatnenom rozsahu, v danom prípade nie je možné považovať za primeranú. Súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že žalovaný po rozhodnutí vo veci sp.zn. 10C/266/2012 nepredložil zbytočne závadný stav a nepodával opravný prostriedok proti prvoinštančnému rozhodnutiu a toto rešpektoval. Súd zohľadnil tiež skutočnosť, že nárok žalovaného bol čiastočne dôvodný a že v priebehu celého obdobia prebiehajúcich sporov ohľadne pohľadávky žalovaného od roku 2012 do rozhodnutia súdu v septembri 2023, nedošlo zo strany žalobcov k úhrade sumy, ktorú si žalobca v konaní uplatňoval dôvodne.

52. Relevantné ustanovenie § 3 ods. 5 cit. Zákona o ochrane spotrebiteľa neustanovuje žiadne kritéria pre vymedzenie výšky, resp. spôsobu výpočtu finančného zadosťučinenia pre spotrebiteľa.

53. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Súd je toho názoru, že pri určení výšky priznaného zadosťučinenia je primeraná rozsahu a povahe porušenia práv žalobcov suma 1200,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytne žalobcom ako spotrebiteľom satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

54. Jedným z kritérií určenia výšky priemerného finančného zadosťučinenia je aj judikatúrou vymedzené, že priznanie nároku vo výške prevyšujúcej výšku vzniknutého bezdôvodného obohatenia je zjavne v rozpore so zásadou proporcionality nárokov vyplývajúcich vo vzťahu založeného spornou úverovou zmluvou. K vzniku bezdôvodného obohatenia v danom právnom vzťahu ani nedošlo, respektíve uvedené nebolo žalobcami tvrdené či preukázané. Súd preto priznal žalobcom nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo vzťahu k žalovanému vo výške 1200,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

55. V súvislosti s priznanou výškou finančného zadosťučinenia súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/45/2019 z 19. 09. 2019, kde bol súd toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv spotrebiteľa bola suma 600 eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov, pričom táto suma predstavovala cca 34% toho, čo by žalovaný, resp. jeho právny predchodca od spotrebiteľa zinkasovali nad výšku istiny.

56. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp.zn. 23CoCsp/36/2020 z 19. 10. 2020 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobcovi priznal sumu 300,- eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobkyňa sa v predmetnej veci domáhala nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1.407,67 eur rovnajúcej sa výške priznaného bezdôvodného obohatenia, teda sumy, o ktorú sa žalovaný obohatil v súvislosti s poskytnutým úverom žalobkyni.

57. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp.zn. 25CoCsp/4/2021 z 25. 05. 2021 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovanému priznal sumu 300,- eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobca sa domáhal nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 701,34 eur rovnajúcej sa výške priznaného bezdôvodného obohatenia, teda sumy, o ktorú sa žalovaný obohatil v súvislosti s poskytnutým úverom žalobkyni.

58. Súd ďalej poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/57/2020 z 26. 08. 2021, kde došlo k priznaniu primeraného zadosťučinenia v sume 200,- eur za okolností, kedy v právnom vzťahu medzi stranami sporu došlo k vyhláseniu neprijateľnej zmluvnej podmienky a priznaniu bezdôvodného obohatenia spotrebiteľovi v sume 345,22 eur.

59. V rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11CoCsp/18/2021 z 25.11.2021 súd žalobcovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 300,- eur, a to pri výške bezdôvodného obohatenia 322,- eur. Žalobca pritom požadoval nárok na primerané finančné zadosťučinenie v sume 622 eur, pričom 322 eur zodpovedalo obohateniu, ktoré žalovaný na jeho úkor dodávateľ získal a sumu 300,- eur uplatňoval za použitie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

60. Zároveň je však potrebné poukázať napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. zo dňa 26.07.2023, sp. zn. 13CoCsp/2/2023, podľa ktorého priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške rovnajúcej sa sume bezdôvodného obohatenia je primerané a takto ustálené primerané finančné zadosťučinenie spĺňa všetky kritéria pre poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi ako aj odradenie dodávateľa.

61. Priznané finančné zadosťučinenie v sume 1200,- eur v danom prípade nemožno považovať sa symbolické, a to ani vzhľadom na výšku sumy, o ktorú mohol žalovaný žalobcov v rovnakom záväzkovom vzťahu medzi stranami sporu, neoprávnene pripraviť.

62. Pokiaľ žalobcovia poukazujú aj na skoršie uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/53/2016-59 zo dňa 4.10.2016, v ktorom vyslovil, že odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne na úkor spotrebiteľa obohatiť, je potrebné konštatovať, že aktuálna súdna prax sa viac či menej naďalej pridrižiava uvedených záverov.

63. Súd ďalej poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/1/2021 z 28. 09. 2021, kde krajský súd zmenil prvoinštančný rozsudok, v zamietajúcom výroku a priznal žalobkyni nárok na primerané finančné zadosťučinenie v sume 1000,- eur. Žalobkyňa si uplatňovala nárok na zaplatenie sumy 3.882,59 eur, a to z dôvodu, že v exekučnom konaní bola úspešná v postavení spotrebiteľky, keďže súd exekúciu voči nej vedenej na návrh žalovaného na vymoženie sumy 3.882,59 eur, zastavil. Priznaná suma sa tu pohybovala na úrovni 25% nedôvodne uplatňovaného nároku v rámci exekúcie.

64. V danom prípade súd vychádzal zo záverov a zistení vyplývajúcich z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/266/2012-136 z 21.9.2023, ktoré závery nebol súd oprávnený v tomto konaní nijako prehodnocovať, či konštatovať ich nesprávnosť. Súd tak vychádzal zo záverov, ktoré sú

jednoznačne a bez pochyb zistiteľné z odôvodnenia predmetného rozsudku. Zo záverov uvedeného rozsudku tak jednoznačne vyplýva, že žalovaný si v postavení žalobcu nedôvodne uplatňoval voči žalobcom nárok na zaplatenie poplatkov v sume 428,53 eur (116,8 eur+16,60 eur+295,75 eur) a tiež poplatkov v sume 290,92 eur, zrážaných od 14.9.2007 až do 1.7.2023. Jedná sa spolu o nárok na poplatky v sume 719,45 eur. Za nedôvodný však súd v konaní sp.zn. 10C/266/2012 považoval aj nárok žalovaného na úroky z omeškania vo výške 11,79 % ročne zo sumy 7.136,43 eur od 1.6.2012 do zaplatenia, ktorý nárok by pri vyčíslení od 1.6.2012 do vyhlásenia rozsudku dňa 21.9.2023 predstavoval sumu 9518,17 eur.

65. To je však potrebné uviesť, že uvedené vyčíslenie predstavuje iba hypotetickú sumu aj preto, nakoľko bolo v možnostiach samotných žalobcov výšku tohto nároku ovplyvniť splácaním, resp. splatením dlžnej sumy.

66. Tiež je však potrebné uviesť, že ak by dôvodnými mohli byť zákonné úroky z omeškania resp. výška úroku z omeškania dohodnutá v zmluve v sadzbe 5% ročne (čl. VI. bod 1. úverovej zmluvy), ktorá neprevyšuje zákonnú sadzbu úroku z omeškania, bolo možné uvažovať o vyčíslení nedôvodného nároku uplatňovaného žalobcom na túto zákonnú sadzbu, teda pri sadzbe 6,79% ročne (11,79% - 5%).

67. O jednoznačnej nedôvodnosti nároku žalovaného by bolo možné uvažovať v prípade nároku žalovaného na úroky vo výške 6,79 % ročne z priznanej sumy 4021,05 eur od 1.6.2012 do zaplatenia, čo by pri vyčíslení od 1.6.2012 do vyhlásenia rozsudku dňa 21.9.2023 predstavoval sumu 3088,49 eur. Súd vychádzal z priznanej sumy 4021,05 eur z dôvodu, že v čase vyhlásenia rozsudku v základnom konaní bolo jednoznačne zrejmé, že žalobcovia (v postavení žalovaných) k uvedenému dňu ešte túto sumu žalovanému neuhradili a boli s jej úhradou stále v omeškani. Uvedená suma sa tiež nemusí javiť ako spravodlivá, či už pre jednu alebo druhú stranu, avšak tieto úvahy slúžili súdu iba pre určenie čo najspravodlivejšej výšky primeraného finančného zadostučinenia pre žalobcov, zohľadňujúc všetky okolnosti daného prípadu, vrátane najbližšieho určenia sumy, o ktorú mohol veriteľ (žalovaný) spotrebiteľov (žalobcov) protiprávne pripraviť.

68. Celkovo tak súd ustálil minimálnu sumu, o ktorú mohol hypoteticky žalovaný žalobcov spotrebiteľov v rámci konania vo veci sp.zn. 10C/266/2012 pripraviť, na sumu 3807,94 eur (jednoznačne nedôvodný úrok vyčíslený v sume 3088,49 eur + nepriznané poplatky v sume 719,45 eur).

69. Vzhľadom na uvedenú prax vyšších súdov, súd žalobcom priznal v tomto konaní primerané finančné zadostučinenie v rozsahu 1200,- eur, ktoré sa pohybuje približne na úrovni 30% sumy, o ktorú chcel žalovaný, za použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky, protiprávne spotrebiteľov pripraviť. Uvedená suma zohľadňuje aj ďalšie vyššie uvedené skutočnosti a intenzitu zásahu žalovaného do práv žalobcov, vrátane hrozby dražby ich obydlia, ako aj postoj žalovaného v základnom konaní po obnove konania a tiež skutočnosť, že nárok žalovaného v základnom konaní vo vzťahu k žalobcom bol nedôvodný iba čiastočne, pričom od roku 2012 do jeho skončenia nedošlo k úhrade celej dôvodne uplatnenej sumy.

70. Vo zvyšku, nad sumu 1200,- eur, súd žalobu žalobcov zamietol.

71. Účelom poskytnutia zadostučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadostučinenia nie je priamo sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, avšak určitý odstrašujúci a preventívny (sankčný) účinok je v zadostučinení obsiahnutý.

72. Podľa § 513 Občianskeho zákonníka ak je dlžník zaviazaný na rovnaké plnenie niekoľkým veriteľom, ktorí sú podľa zákona, podľa rozhodnutia súdu alebo podľa zmluvy voči nemu oprávnení spoločne a nerozdielne, môže ktokoľvek z veriteľov žiadať celé plnenie a dlžník je povinný splniť v celom rozsahu tomu, kto o plnenie požiada prvý.

73. V danom prípade ide na strane žalobcov v 1. a 2. rade o existenciu solidárneho záväzku rezultujúcu primárne z ich manželského zväzku, ktorá sa spravuje obsahom ust. § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aktívna solidarita je charakteristická tým, že tá istá pohľadávka môže byť požadovaná dvoma alebo viacerými subjektmi (veriteľmi) s tým, že ktorýkoľvek z nich môže požadovať celé plnenie,

avšak len čo sa mu splní, zaniká záväzok dlžníka aj vo vzťahu k ostatným veriteľom. Aktívna solidarita vzniká zo zákona a to aj v prípade bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 145 ods. 2 Obč. zákonníka). Predmetný úver poskytol žalovaný žalobcom v 1. a 2. rade iba jeden, čo znamená, že títo sú povinní spoločne a nerozdielne aj úver žalovanému vrátiť. Solidarita medzi žalobcami tak vyplýva aj zo samotnej úverovej zmluvy, z obsahu ktorej vyplýva, že spoludlžníka (žalovaný v 2. rade) sa zaväzuje k splateniu dlhu spoločne a nerozdielne so stavebným sporiteľom (dlžníkom –žalovanou v 1. rade). Uvedené je zrejmé z časti zmluvy, na ktorej sa nachádzajú podpisy zmluvných strán. Keďže žalobcovia boli z predmetného úverového vzťahu povinní plniť spoločne a nerozdielne, sú zároveň oprávnení spoločne a nerozdielne uplatňovať nárok na primerané finančné zadostučinenie, ktorý vznikol z tohto úverového vzťahu (v súvislosti so solidaritou na strane oprávnených pri nároku na primerané finančné zadostučinenie porovnaj rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5Co/4/2021 z 15. 12. 2021). Solidarita žalobcov v 1. a 2. rade na uplatňovanie si nároku vyplýva priamo zo zákona. V zmysle ust. § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobcovia ako manželia úver splácali zo spoločných prostriedkov, patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú manželia oprávnení konať spoločne a nerozdielne (obdobne v súvislosti so solidárne uplatneným nárokom z titulu bezdôvodného obohatenia porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/23/2020 z 25. 06. 2020).

74. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

75. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

76. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

77. Súd žalobcom priznal primerané finančné zadostučinenie vo výške 1200,- eur z uplatnenej sumy 3136,07 eur a vo zvyšku žalobu žalobcov zamietol.

78. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. V takom prípade, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri nálež Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Nemožno však opomenúť ani fakt, že zo strany žalobcu môže dôjsť k značnému nadhodnoteniu výšky sporu. Vhodným riešením v takom prípade bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (k vyššie uvedenému pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 926-927 s.)

79. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobcov za plne úspešných, pokiaľ ide o ich základné právo a samotný nárok na primerané finančné zadostučinenie. Žalobcom tak patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy.

80. V tejto súvislosti súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/105/2018 z 15.11.2018: „Keďže výška priznanej sumy vyplývala z úvahy súdu, bolo namieste žalobcovi aj s poukazom na čl. 4 CSP priznať nárok na 100 % náhradu trov konania, ale z prísudku, čo prvoinštančný súd uviedol v odôvodnení rozsudku a čo odvolací súd pojal aj do výroku.“

81. Rovnako bola otázka trov konania riešená aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/2/2021 z 29. 11. 2021: „Pri uplatňovaní nároku na primerané finančné zadostučinenie bolo povinnosťou žalobkyne v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená

výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu.“

82. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

5Csp/48/2024

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu